Oslo universitetssykehus

Kliniske oppslagsverk

- **Best Practice**
- **UpToDate**

En veiledning fra Medisinsk bibliotek

Januar 2010

Veiledninger fra Medisinsk bibliotek

Medisinsk bibliotek (Ullevål) har utarbeidet en rekke veiledninger til hjelp i informasjonsjungelen. Alle veiledningene kan fås i våre lokaler i 8. etasje i Midtblokken, eller skrives ut fra våre websider på adressen www.ulleval.no/medbib. OBS! Veiledningene oppdateres jevnlig, sørg for at du har nyeste versjon!

Denne veiledningen gir en innføring i bruken av de kliniske oppslagsverkene Best Practice og UpToDate.

Medisinsk bibliotek (Ullevål) tilbyr brukerstøtte og søkehjelp til *ansatte ved Oslo universitetssykehus, lokasjon Kirkeveien (Ullevål)*. Kontakt oss på telefon 19495, eller stikk innom dersom du lurer på noe.

Innhold

Hva er kliniske oppslagsverk? ... 3
- Hva er Best Practice? ... 3
- Hva er UpToDate? ... 3

Hvordan får jeg tilgang til de kliniske oppslagsverkene? ... 3
- Best Practice ... 3
- UpToDate ... 3

Best Practice – brukerveiledning ... 4
- Bla gjennom tilstander (Browse Conditions) ... 4
- Se på et tema ... 5
  - Retningslinjer ... 7
  - Clinical Evidence ... 8
  - Ressurser ... 9
- Søke i Best Practice ... 10
- Utskrift og e-post ... 10
- Tilbakemelding til Best Practice ... 10
- Del et tema med en kollega ... 11
- Flere muligheter med innlogging ... 11
- Bokmerker ... 11
- Notater ... 11
- Min Best Practice/My Best Practice ... 12
- Best Practice på mobil/PDA ... 12
- Sitere fra Best Practice ... 12

UpToDate – brukerveiledning ... 13
- Søke i UpToDate ... 13
- Se på et tema ... 14
  - Finne et bestemt ord i teksten ... 14
- Utskrift og e-post ... 14
- UpToDate på mobil/PDA ... 14
- Sitere fra UpToDate ... 15

Hva er kliniske oppslagsverk?

Kliniske oppslagsverk eller point-of-care tools som det kalles på engelsk, er elektroniske oppslagsverk som gir god og rask oversikt over diagnose, behandling, prognose etc. for en lang rekke tilstander. I point-of-care-begrepet ligger at de skal kunne brukes i pasientmøtet for å gjøre raske oppslag og få raske svar. Norsk helsepersonell har via Helsebiblioteket tilgang til de kliniske oppslagsverkene Best Practice og UpToDate. Begge oppslagsverkene er tilgjengelige både på datamaskiner og mobil/PDA (håndholdte datamaskiner) med internettilgang.

Hva er Best Practice?

Best Practice er et klinisk oppslagsverk fra BMJ Evidence Centre. Den dekker mer enn 10.000 ulike tilstander, og den oppdateres kontinuerlig. Forfatterne er leger og farmasøyter (all informasjon om legemidler sjekkes av farmasøyt). Bibliotekarer gjør jevnlig systematiske søk for å finne den beste og mest oppdaterte forskningen innenfor de temaene Best Practice dekker. Kunnskapsgrunnlaget er internasjonal forskning og forfatterne er også fra ulike deler av verden. Alt i Best Practice gjennomgår dobbel fagfellevurdering (peer-review).

Hva er UpToDate?

UpToDate er et amerikansk oppslagsverk som brukes av leger over hele verden. Den dekker ca 7.700 emner innen 14 medisinske spesialiteter. Den oppdateres tre ganger i året. Forfatterne er amerikanske leger. Det gjøres jevnlig søk i en rekke databaser og tidsskrifter for å finne den beste og mest oppdaterte forskningen innenfor de temaene UpToDate dekker. Alt i UpToDate gjennomgår dobbel fagfellevurdering (peer-review).

Hvordan får jeg tilgang til de kliniske oppslagsverkene?

Best Practice

Best Practice er fritt tilgjengelig på internett i Norge. Det betyr at du kan få tilgang fra alle datamaskiner i Norge med internettilgang uten å logge deg på med brukernavn og passord. Bruk lenke til Best Practice på www.helsebiblioteket.no, eller lenke på ditt eget biblioteks hjemmeside.

For å få tilgang til mobil-/PDA-utgaven av Best Practice, må du først registrere deg med brukernavn og passord. Se eget avsnitt om mobil/PDA.

UpToDate

For å få tilgang til UpToDate må du først være pålogget Helsebiblioteket www.helsebiblioteket.no, enten med personlig brukernavn og passord, eller via IP på den institusjonen hvor du jobber (hvis du jobber på Oslo universitetssykehus er du automatisk pålogget Helsebiblioteket når du går via en sykehus-pc). Bruk lenke til UpToDate på www.helsebiblioteket.no eller lenke på ditt eget biblioteks hjemmeside.

For å få tilgang til mobil-/PDA-utgaven av UpToDate, må du først gå til www.helsebiblioteket.no, og logge deg på der med ditt personlige brukernavn og passord for Helsebiblioteket og så gå videre til UpToDate fra Helsebiblioteket. Se eget avsnitt om mobil/PDA.

Best Practice – brukerveiledning

Best Practice er enkel og intuitiv å navigere i. I denne veiledningen gir vi noen eksempler på de viktigste funksjonene.

Bruk lenke på www.helsebiblioteket.no eller på ditt eget biblioteks hjemmeside for å komme inn i Best Practice. Åpningsbildet ser omtrent slik ut:

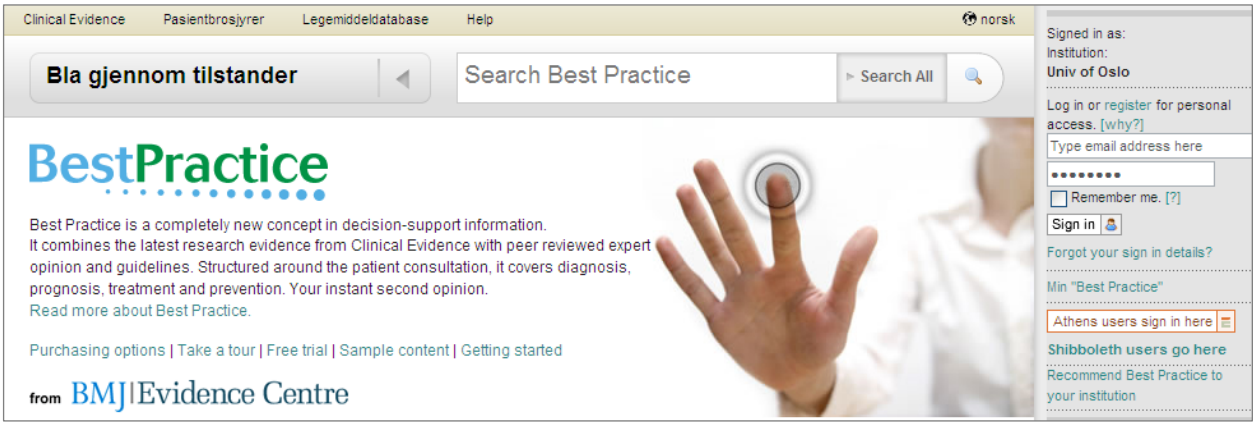

En del navigasjonslenker og overskrifter er på norsk, alt innhold for øvrig er på engelsk. Hvis du ønsker å ha alt på engelsk kan du klikke på ordet "norsk" i menyen øverst på siden og endre språk.

Det er to muligheter for å finne innholdet i Best Practice: *Bla gjennom tilstander (Browse conditions)* og *Søk (Search Best Practice).*

Bla gjennom tilstander (Browse Conditions)

Klikk på *Bla gjennom tilstander* og du får opp en meny:

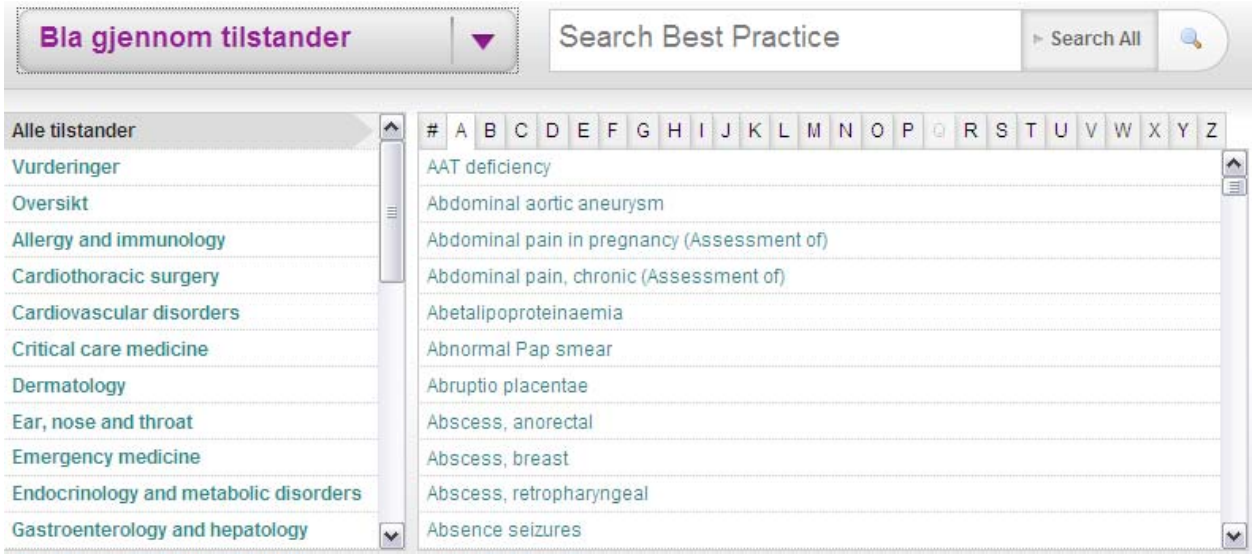

Til venstre får du opp ulike spesialiteter. Bla nedover for å finne rett spesialitet og klikk på denne. I eksemplet nedenfor har vi valgt *Emergency medicine* i menyen til venstre, og vil videre velge *Acute appendicitis* i menyen til høyre.

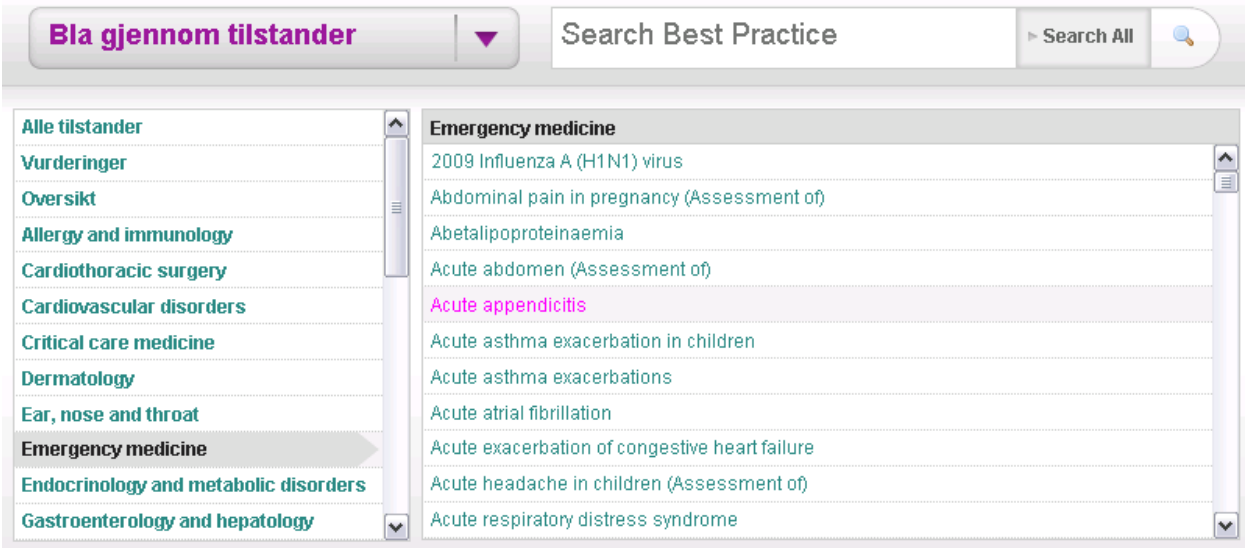

Se på et tema

Når vi har klikket på *Acute appendicitis*, får vi åpnet temaet/kapitlet om akutt blindtarmbetennelse:

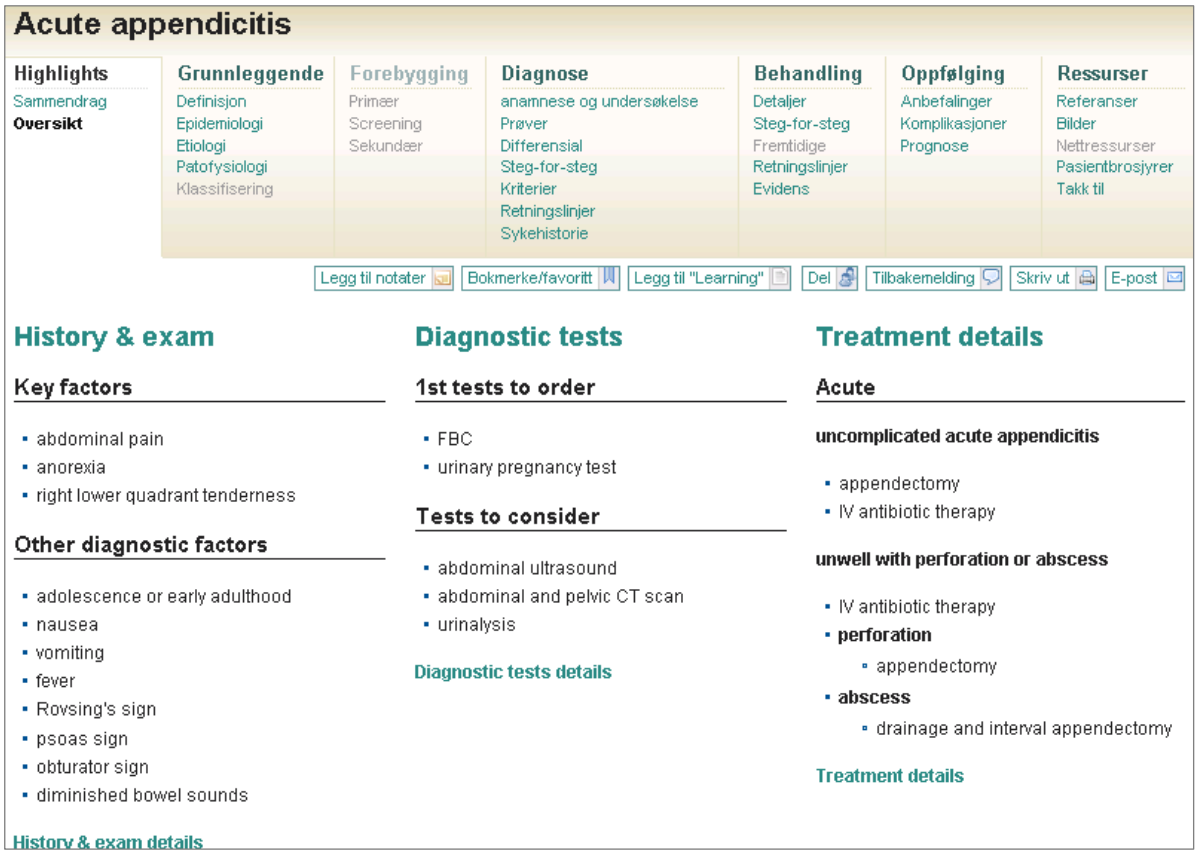

Hvert tema er delt opp i *Highlights, Grunnleggende, Forebygging, Diagnose, Behandling, Oppfølging og Ressurser.* Klikk på de ulike delene eller deres underemner for mer informasjon.

I bildet nedenfor har vi klikket på *Diagnose – anamnese og undersøkelse* og så på *abdominal pain* for å få mer informasjon om akkurat denne diagnostiske faktoren. Klikk evt. på *show all* for å få vist informasjon om alle diagnostiske faktorer.

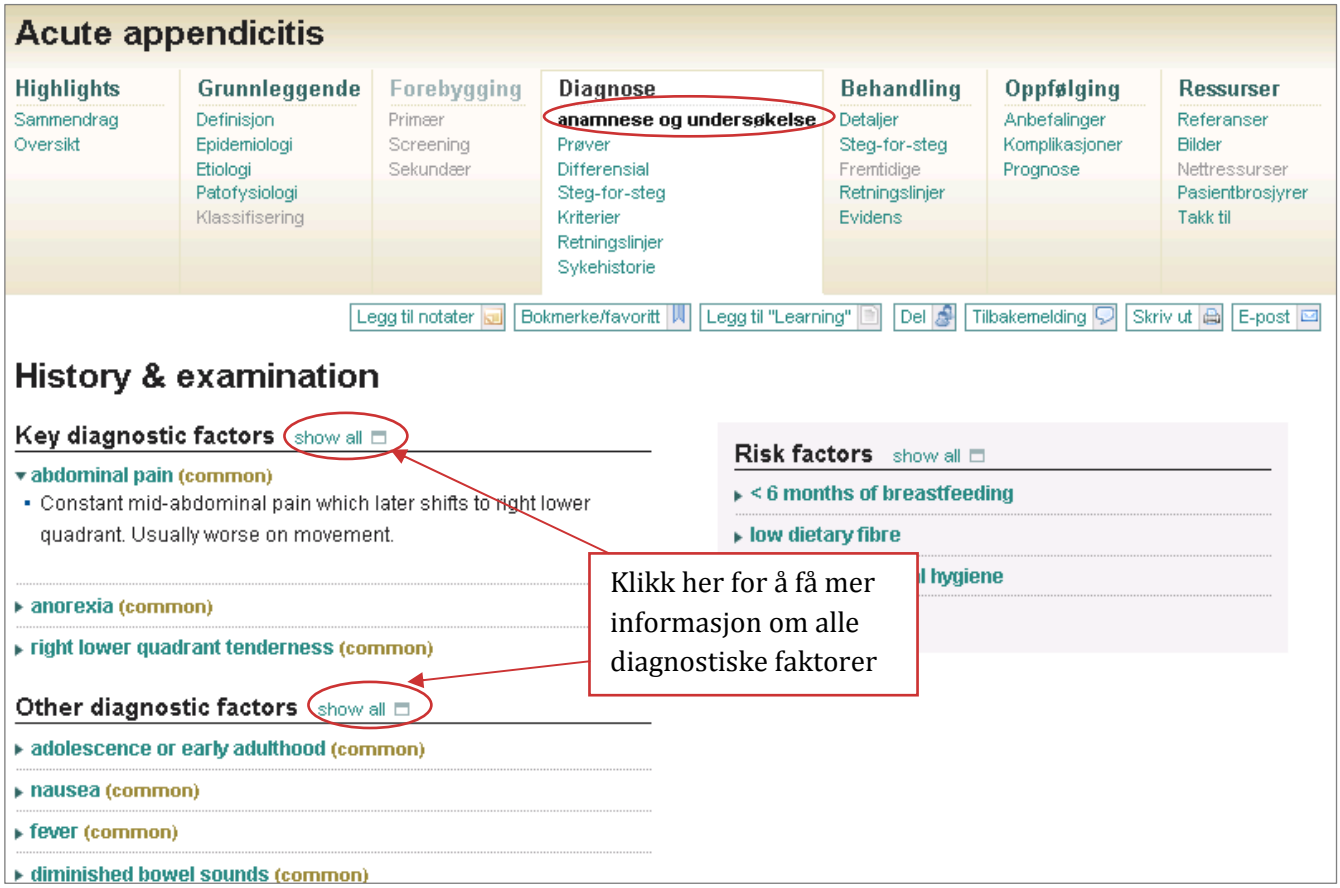

I bildet nedenfor har vi klikket på *Behandling – Steg for steg,* og fått opp en tekst som beskriver anbefalt behandling trinn for trinn.

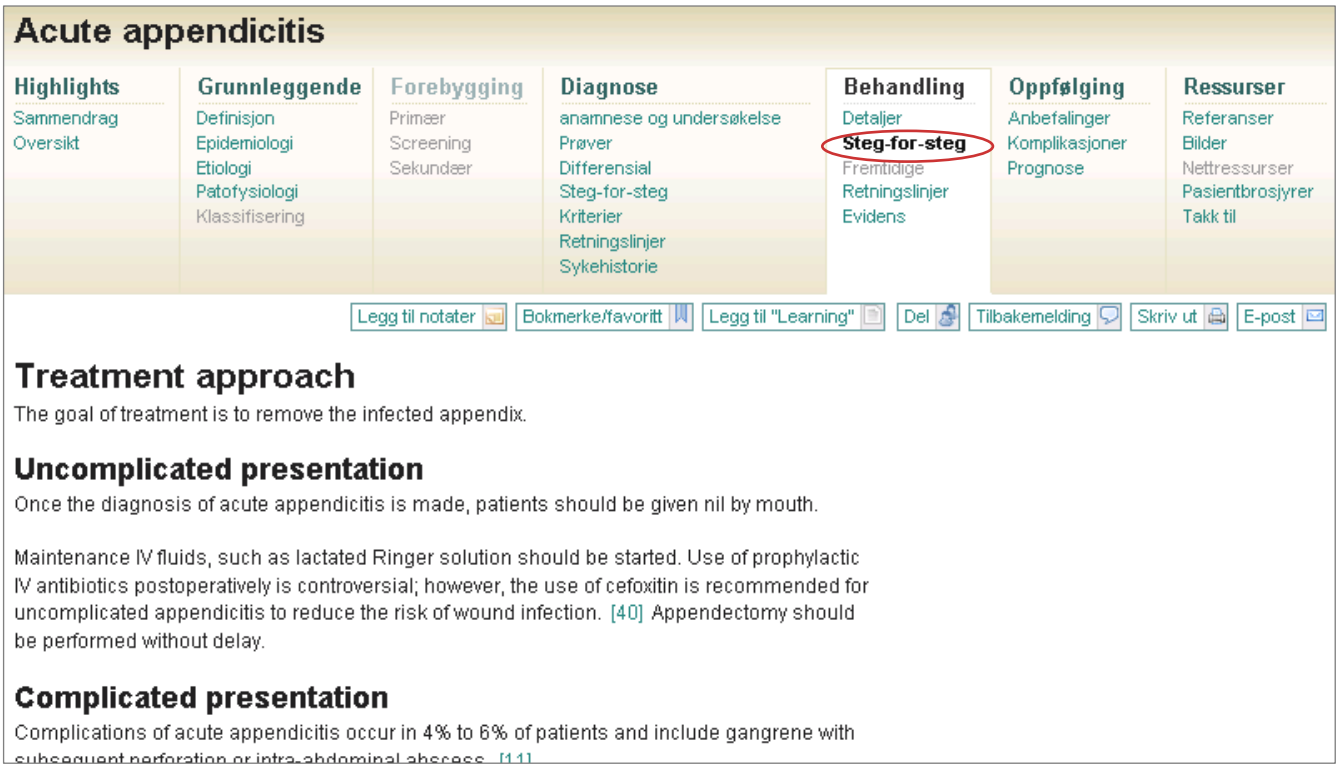

Retningslinjer

Under *Retningslinjer* legger BMJ Evidence Centre lenker til relevante og kunnskapsbaserte retningslinjer laget av andre. I eksemplet under ser vi at de ennå ikke har funnet noen relevante retningslinjer for behandling av akutt blindtarmbetennelse, men det kan komme. Retningslinjer finnes for mange andre tilstander som dekkes av Best Practice, for eksempel for bakteriell meningitt (se nedenfor).

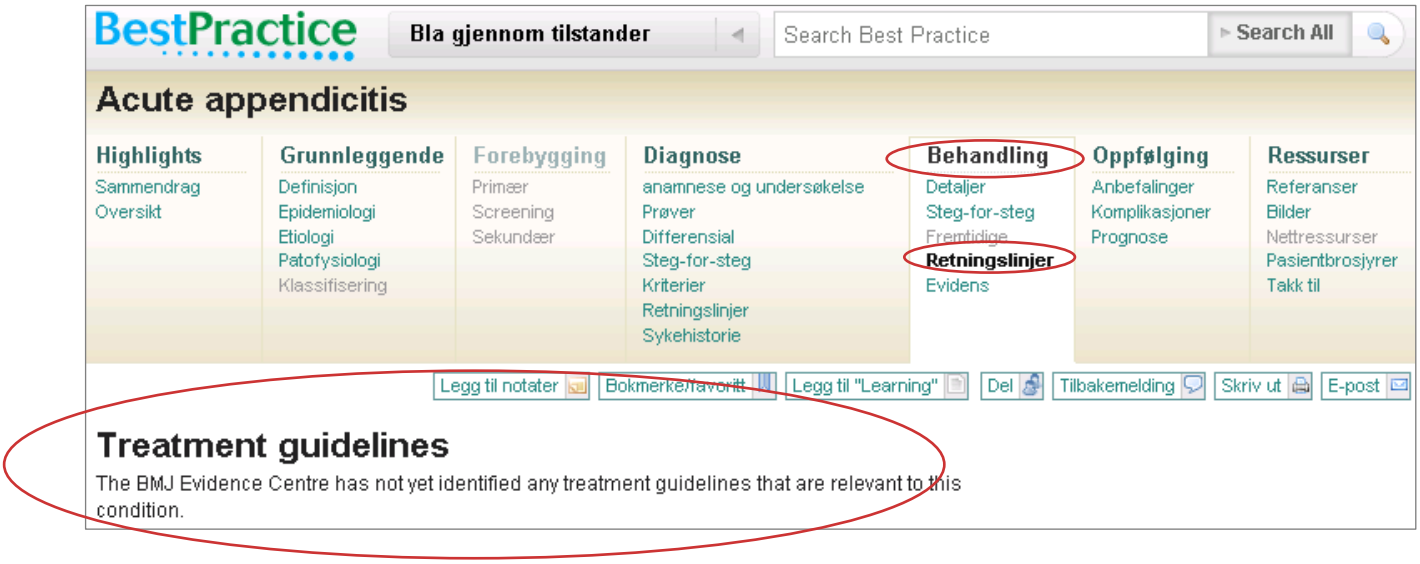

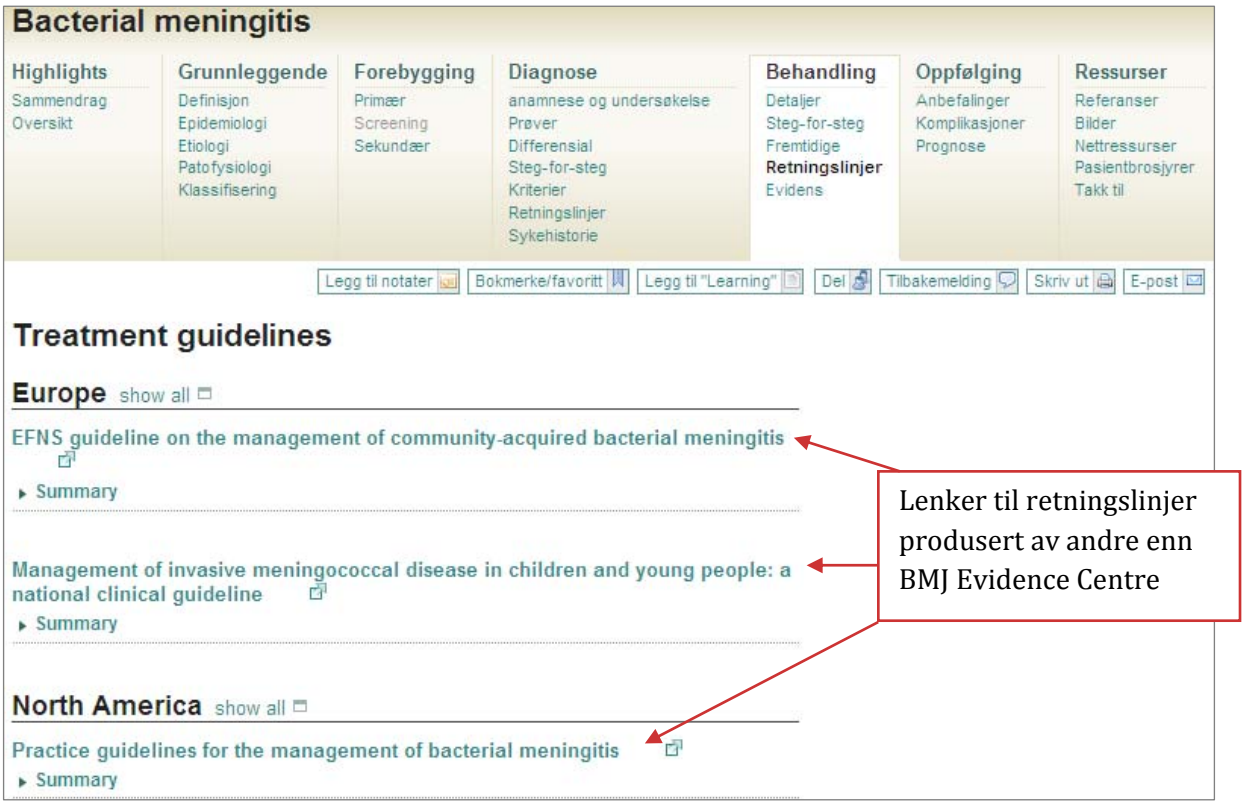

Clinical Evidence

Clinical Evidence er et annet oppslagsverk som produseres av BMJ Evidence Centre. Clinical Evidence dekker først og fremst behandling. Den gir ikke anbefalinger, men gir informasjon om hvilke behandlinger som er bevist effektive eller ikke. Anbefalingene i Best Practice bygger bl.a. på evidensen i Clinical Evidence. Clinical Evidence er innebygget i Best Practice under *Behandling – Evidens.*

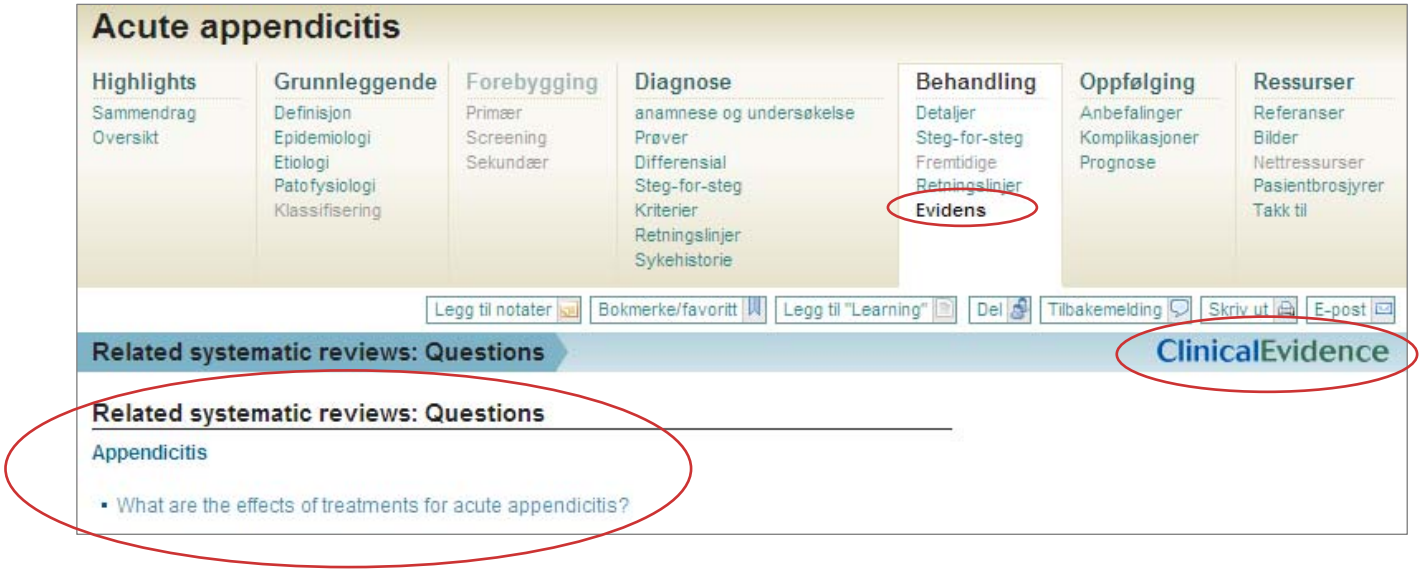

Klikk på spørsmålet *What are the effects of treatments for acute appendicitis?*, og du får opp en tabell som viser de ulike behandlingene:

Related systematic reviews: Questions | Intervention Table | ClinicalEvidence

What are the effects of treatments for acute appendicitis?

Beneficial	▪ Surgery plus antibiotics
Likely to be beneficial	▪ Laparoscopic surgery versus open surgery in children
Trade off between benefits and harms	▪ Laparoscopic surgery versus open surgery in adults ▪ Antibiotics versus surgery
Unknown effectiveness	▪ Antibiotics versus no treatment / placebo ▪ Surgery versus no treatment
Likely to be ineffective or harmful	▪ Stump inversion at open appendicectomy versus simple ligation

Klikk videre på en av behandlingene, og du får en oppsummering av beste evidens på dette området.

Ressurser

Under *Ressurser* i Best Practice finner du bl.a. referanseliste, bilder, pasientinformasjon (på engelsk, men Helsebiblioteket planlegger å oversette disse til norsk). Under *Takk til* finner du informasjon om forfatterne av det aktuelle temaet.

Acute appendicitis

Highlights	Grunnleggende	Forebygging	Diagnose	Behandling	Oppfølging	Ressurser
Sammendrag	Definisjon	Primær	anamnese og undersøkelse	Detaljer	Anbefalinger	Referanser
Oversikt	Epidemiologi	Screening	Prøver	Steg-for-steg	Komplikasjoner	Bilder
	Etiologi	Sekundær	Differensial	Fremtidige	Prognose	Nettressurser
	Patofysiologi		Steg-for-steg	Retningslinjer		Pasientbrosjyrer
	Klassifisering		Kriterier	Evidens		Takk til
			Retningslinjer			
			Sykehistorie			

Legg til notater | Bokmerke/favoritt | Legg til "Learning" | Del | Tilbakemelding | Skriv ut | E-post

Citations

Key articles

Hardin DM. Acute appendicitis: review and update. Am Fam Physician. 1999;60:2027-2034.
Abstract

Temple CL, Shirley AH, Temple WJ. The natural history of appendicitis in adults. A prospective study. Ann Surg. 1995;221:278-281.
Full Text Abstract

Søke i Best Practice

I de fleste tilfeller vil det være best å bruke *Bla gjennom tilstander (Browse Conditions)* for å finne frem til innholdet i Best Practice, men det er også mulig å søke etter bestemte ord. Vær oppmerksom på at søkefunksjonen er svært enkel. Dersom du ikke finner noe på første forsøk, prøv igjen med andre ord (synonymer).

I eksemplet under har vi søkt på *insomnia.* Vi får en liste over steder der dette ordet finnes i Best Practice. Klikk på fanene for å avgrense søket til h.h.v. *tilstander, diagnose, behandling, evidens, retningslinjer.*

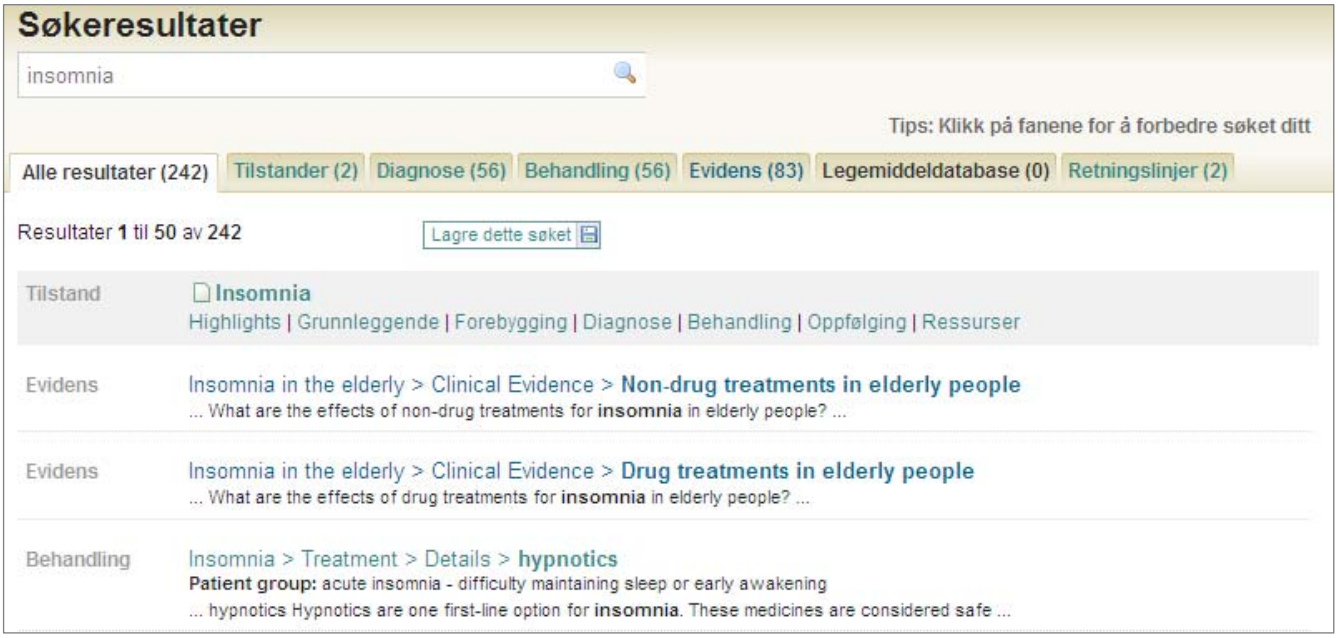

Utskrift og e-post

Med knappene merket *Skriv ut* og *E-post* kan du skrive ut eller sende på e-post til deg selv eller andre. Vær oppmerksom på at du bare får skrevet ut den delen du har åpen, for eksempel *Behandling – steg for steg.*

Tilbakemelding til Best Practice

Hvis du har kommentarer til et tema i Best Practice, kan du klikke på knappen merket *Tilbakemelding*. Du får da opp et skjema du kan bruke til å sende dine kommentarer til forfatterne.

Del et tema med en kollega

Hvis du klikker på knappen merket *Del*, får du opp en boks som denne:

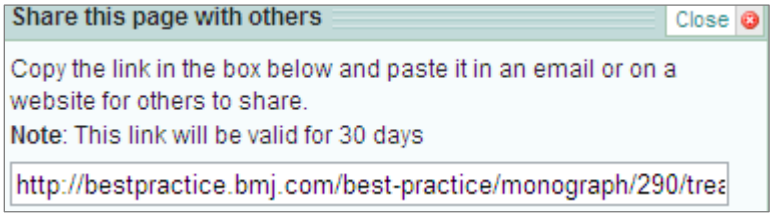

Kopier lenken (pass på å få med hele) og lim den inn i en e-post, på en webside, i Facebook, i en blogg etc. De som leser e-posten, bloggen etc. får tilgang til det aktuelle temaet i Best Practice i 30 dager fremover. Best Practice er gratis tilgjengelig for alle i Norge, men dette kan være en fin mulighet for å gjøre kolleger oppmerksomme på den. Det kan også være nyttig for utenlandske kolleger som ikke har tilgang til Best Practice.

Flere muligheter med innlogging

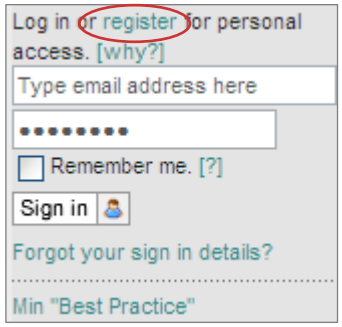

Du behøver ikke brukernavn og passord for å komme inn på Best Practice i Norge, men når du er inne i Best Practice kan du registrere deg med brukernavn og passord for å få muligheter til bl.a. å lage bokmerker, lagre dine egne notater i *Min Best Practice*, få tilgang til Best Practice på mobil/PDA m.m.

I menyen til høyre finner du en innloggingsboks. For å skaffe deg brukernavn og passord klikker du på *register for personal access.* Bruk e-postadressen din som brukernavn og velg et passord. Logg så på med dette når du bruker Best Practice.

Bokmerker

Når du er innlogget (se over) kan du legge bokmerker til temaer du ofte er inne på slik at det går raskere å finne dem. Klikk på knappen merket *Bokmerke/favoritt*. Når du har klikket på bokmerke-knappen, får du beskjed om at du kan se bokmerkene dine i *My Best Practice.*

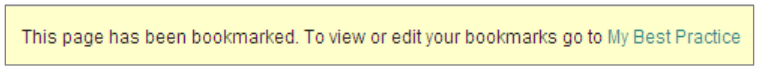

Notater

Når du er innlogget (se over) kan du skrive notater til de ulike temaene. Klikk på *Legg til notater* og du får opp en boks der du kan skrive inn notatene dine. Trykk på *Save,* og notatet blir lagret. Det blir synlig hver gang du er inne på det aktuelle temaet forutsatt at du er logget på med eget brukernavn og passord. Du kan redigere eller slette notatet dersom du ønsker det.

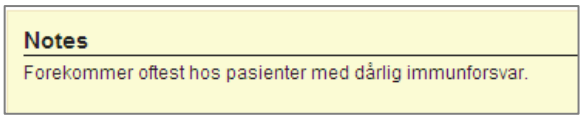

Min Best Practice/My Best Practice

Når du er innlogget med eget brukernavn og passord (se over) kan du i den grå boksen til høyre på skjermen klikke på *Min Best Practice (My Best Practice)*. Du får så oversikt over de bokmerker du evt. har lagt til i *Min Best Practice.*

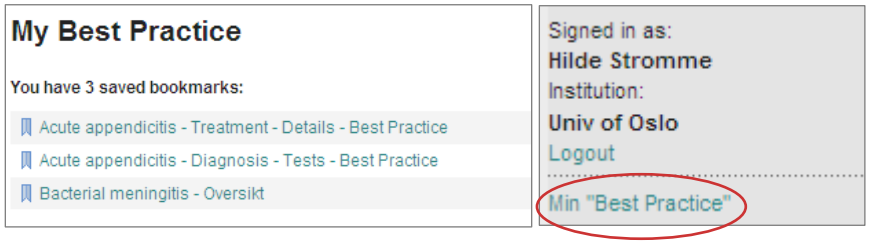

Best Practice på mobil/PDA

Dersom du har en mobil eller PDA (håndholdt datamaskin) med stor skjerm og internettilgang, kan du bruke mobilversjonen av Best Practice. Åpne nettleseren på mobilen/PDA-en din og skriv inn følgende adresse: *bp.bmjgroup.mobi* Du får da tilgang til en mobilvennlig versjon. Du kan bla gjennom tilstander og søke på nesten samme måte som i webversjonen. Når du kommer så langt som til at du skal se på et bestemt tema, blir du bedt om å logge inn. Logg da inn med det brukernavnet og passordet du valgte da du registrerte deg på Best Practice (se avsnittet *Flere muligheter med innlogging* over).

Sitere fra Best Practice

Dersom du skal sitere fra Best Practice i en oppgave, prosedyre/retningslinje, artikkel etc., *kan* det gjøres på denne måten:

Benson, MD. Pre-eclampsia. In *BMJ Best Practice* 2010. Accessed 20th January 2010 from http://bestpractice.bmj.com

eller

Benson, MD. Pre-eclampsia. I: *BMJ Best Practice* 2010. Hentet 20. januar 2010 fra http://bestpractice.bmj.com

UpToDate – brukerveiledning

UpToDate er enkel og intuitiv å navigere i. I denne veiledningen gir vi noen eksempler på de viktigste funksjonene.

Bruk lenke på www.helsebiblioteket.no eller på ditt eget biblioteks hjemmeside for å komme inn i UpToDate. Klikk på *Begin a new search* og så på *Accept* under lisensavtalen og du får opp dette bildet:

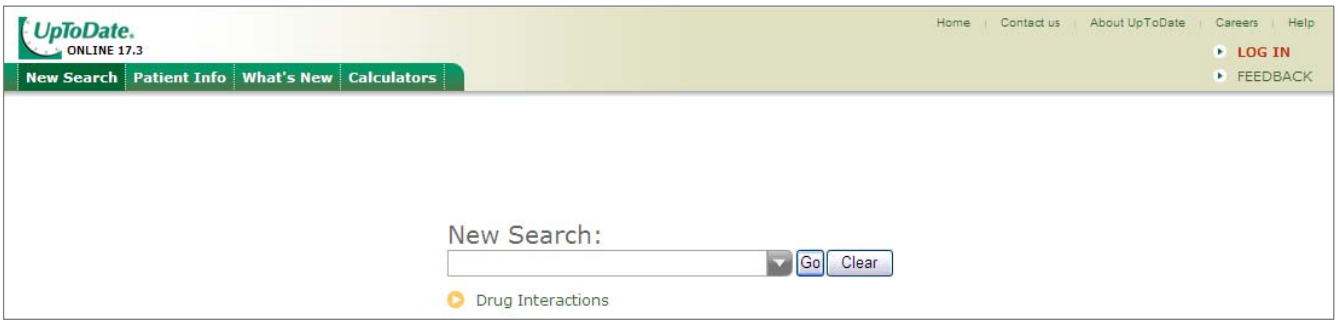

Søke i UpToDate

Skriv inn det du vil søke på og klikk på *Go.* Når du skriver inn noe, kan det hende det kommer opp forslag. Bruk et av disse, eller skriv inn det du selv vil. I dette eksemplet har vi søkt på *deep vein thrombosis.*

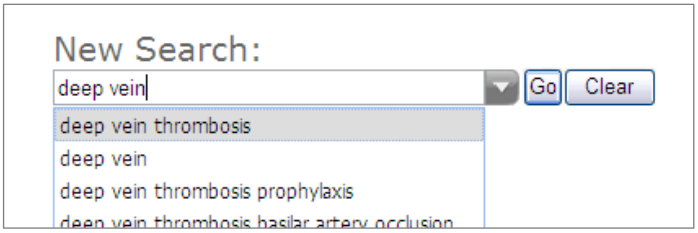

Trefflisten er sortert slik at det mest relevante kommer øverst. Du kan evt. bruke fanene til å begrense søket til informasjon om voksne eller barn, eller til pasientinformasjon.

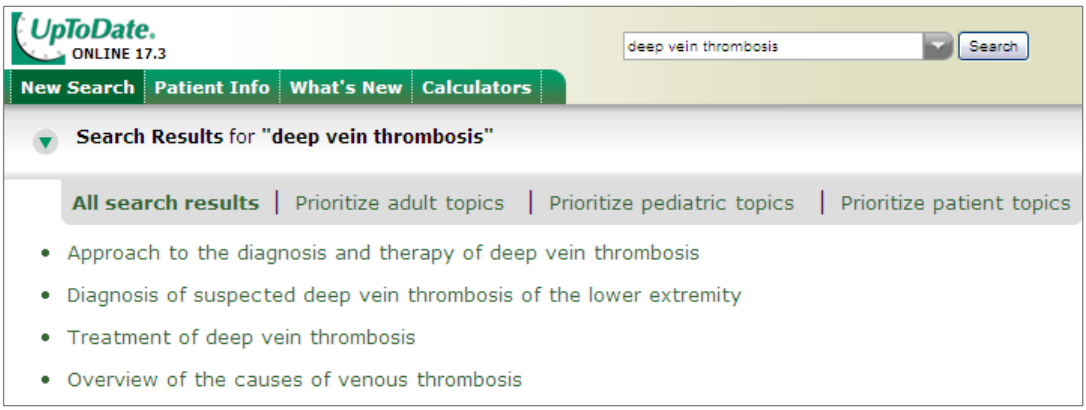

Klikk på en tittel for å åpne det aktuelle temaet.

Se på et tema

I bildet under har vi åpnet temaet *Treatment of deep vein thrombosis*. Under *Topic outline* i menyen til venstre kan du klikke for å hoppe til ulike deler av dokumentet.

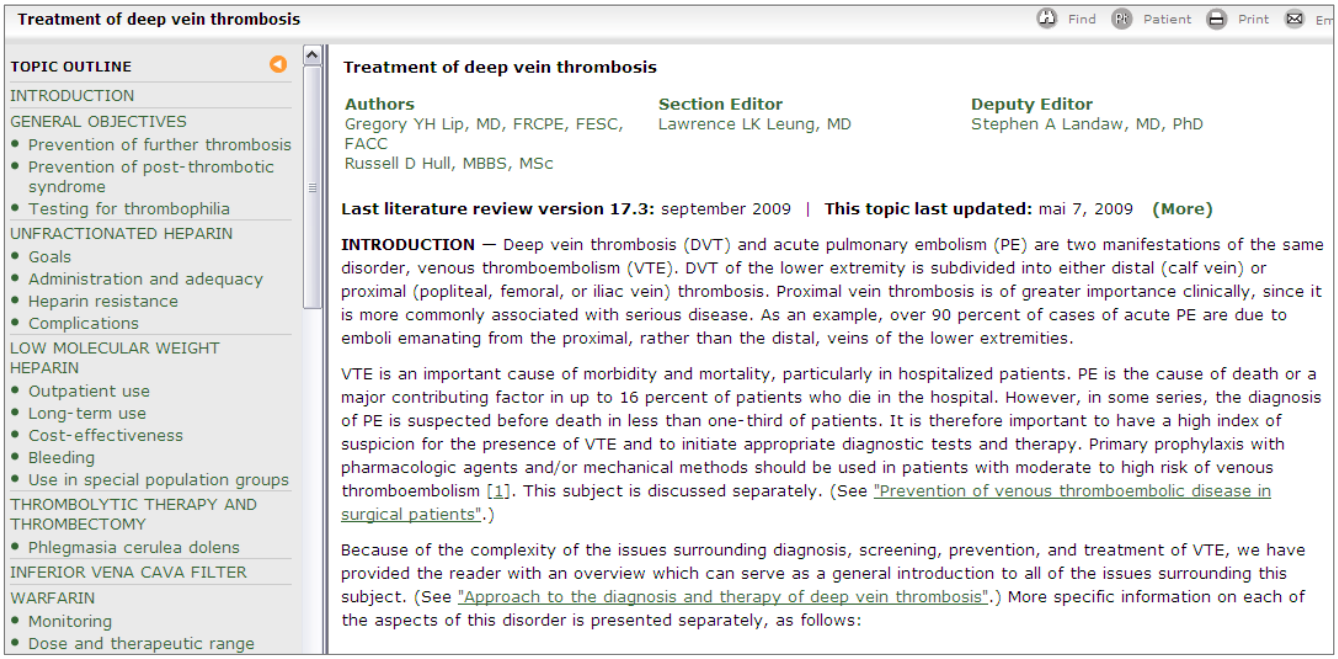

Finne et bestemt ord i teksten

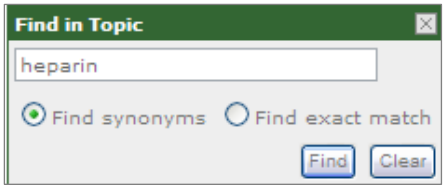

Hvis du leter etter et bestemt ord i teksten, kan du bruke *Find*-knappen i menyen øverst til høyre. Du får da opp en boks hvor du kan skrive inn det ordet/frasen du leter etter. Merk av for *Find synonyms* for også å finne synonymer.

Utskrift og e-post

Med knappene *Print* og *Email* kan du skrive ut eller sende et tema på e-post til deg selv eller en kollega. Når du sender e-post til en kollega, kan du krysse av for at vedkommende skal få 30 dagers tilgang til UpToDate. UpToDate er gratis tilgjengelig for helsepersonell i Norge, men dette kan være en fin mulighet for å gjøre kolleger oppmerksomme på den. Det kan også være nyttig for utenlandske kolleger som ikke har tilgang til UpToDate.

UpToDate på mobil/PDA

Dersom du har en mobil eller PDA (håndholdt datamaskin) med stor skjerm og internettilgang, kan du bruke mobilversjonen av UpToDate. Åpne nettleseren på mobilen/PDA-en din og gå til www.helsebiblioteket.no. Logg deg så på med ditt personlige brukernavn og passord for Helsebiblioteket (hvis du ikke har det, må du først velge *Ny bruker* og følge instruksjonene for å få

passord til Helsebiblioteket). Når du er pålogget Helsebiblioteket, bruker du lenke fra Helsebiblioteket til UpToDate. Du får da tilgang til en mobilvennlig versjon av UpToDate.

Sitere fra UpToDate

Dersom du skal sitere fra UpToDate i en oppgave, prosedyre/retningslinje, artikkel etc., *kan* det gjøres på denne måten:

Lip, GYH. Hull, RD. Treatment of deep vein thrombosis. In *UpToDate* [version 17.3 2009]. Accessed 20th January 2010 from http://www.uptodate.com

eller

Lip, GYH. Hull, RD. Treatment of deep vein thrombosis. I: *UpToDate* [version 17.3 2009]. Hentet 20. januar 2010 fra http://www.uptodate.com